

Capella Mater Societatis al Col·legi Internacional del Gesú (Roma)

Dg, 8/05/2011 per Eloi Aran Sala
[Betel. Arquitectura, Art i Religió](#)

Durant la trobada del [Vatican Blogger Meeting](#) vaig tenir la sort de ser acollit al [Col·legi Internacional del Gesú](#) on, gràcies al João Delicado (també arquitecte i

teòleg) i l'Òscar Fuentes, vaig conèixer la petita Capella Mater Societatis, reformada el 2005 per l'arquitecte mexicà Leopoldo Cuspinera, aconseguint dotar d'un fort simbolisme a un petit espai funcional (imatge de la dreta). Gràcies a l'amable explicació de Mariano Ballester sj us puc fer un esboç de tres idees que han generat la composició d'aquest espai:

1_ Llegenda de la Vera Creu.

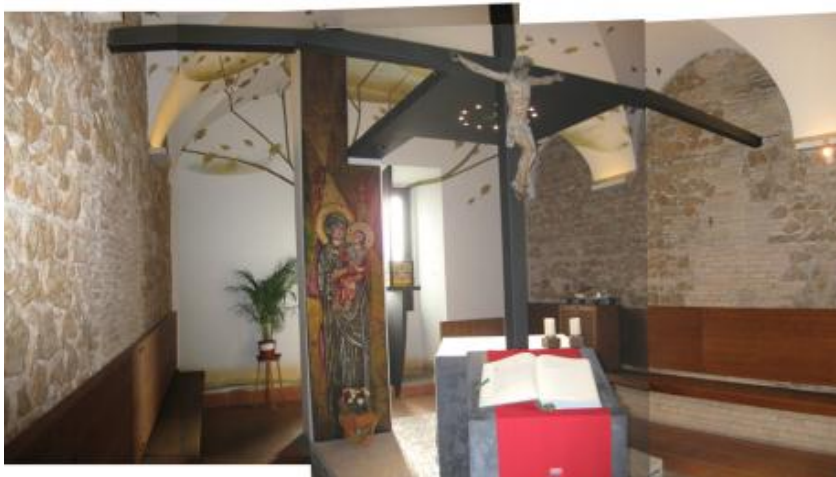
Un dels llibres que van motivar la conversió de [Sant Ignasi de Loiola](#) durant la seva convalescència va ser la [Llegenda Àurea](#), que recollia vides de sants i també la "[llegenda de la Vera Creu](#)", que va ser representada per la famosa pintura de Pietro della Francesca a la Basílica de sant Francesc a Arezzo. La idea parteix de identificar l'arbre de la saviesa i de la vida del paradís amb el tronc de la creu on morí Crist, d'on prové ara per a nosaltres la saviesa de Déu i la vida amb Ell. La llegenda s'inicia amb el viatge de Seth, fill d'Adam, al Paradís per cercar-li un viàtic al seu pare. Un cop allà un àngel li dóna tres llavors de l'arbre de la Saviesa que, posades en la boca del moribund, creixen i es converteixen en un arbre. Diverses visicituds lligaran aquest arbre amb el temple de Salomó fins a la Vera Creu del patíbul, recuperada per Santa Elena, mare de l'emperador Constantí. Trobem l'arbre del paradís pintat al fons de la capella que, tot estenent-se pel sostre, es posa en diàleg amb l'arbre metàl·lic que travessa l'estança i on es disposa el crucifix. Per altra banda, les tres llavors posades en boca d'Adam estan representades per tres semi-esferes de fusta engaltades en la trobada entre la

paret del fons i la línia metàl·lica que marca l'Est. També trobem repetit el tema de les tres semi-esferes en la porta del sagrari, indicant l'Eucaristia, el fruit de l'arbre de la creu, com nou viàtic vers la Parusía.

2_ Geometries superposades.

Un fil metàl·lic que neix en l'ambó travessa la planta de l'estança marcant l'est, lloc de la sortida del sol que per als cristians simbolitza la resurrecció i la darrera vinguda del Crist, la Parusia (d'aquí que es pintés el Pantocràtor als àbsis romànics). Alhora, aquesta orientació recull l'antífona del cant gregorià. "Et valde mane una sabbatorum, veniunt ad monumentum orto iam sole". Així, aquesta nova geometria espiritual de l'esperança es superposa a la geometria de l'estança i fa rotar l'ambó i l'altar per encarar sutilment el culte i referenciar-lo còsmicament al Crist, mentre que els participants es disposen rodejant l'altar en el banc corregut. És una forma molt enginyosa de presentar una planta central i, alhora, marcar una direccionalitat o, en d'altres paraules, la comunitat no queda autoreferenciada en ella mateixa sinó en el protagonista de la celebració que és el Crist Ressuscitat.

3_ Maria, mare de la Companyia Universal.

Entre l'arbre del Paradís i l'arbre de la Creu s'hi disposa un monolit, on el P. Mariano Ballester sj va representar la icona de la Mare de Déu que hi ha a la

Capella del Santíssim de Sant Pau extramurs, de Roma, on Sant

Ignasi i els sis primers companys van fer la seva professió religiosa el 22 d'Abril de 1541. La imatge, dreta al costat de la creu ([Jn 19,25](#)), com una nova Eva que ens ofereix el fruit de l'arbre de la Salvació, està feta amb una tècnica mixta, la pintura s'inscriu en una capa d'estuc cobert amb una prima làmina d'alumini i la simulació d'un mosaic. Maria, mare de la Companyia, ja va tenir en els seus orígens una vocació universal, com també ho és la procedència dels alumnes del Col·legi Internacional del Gesú. Per això, a la base del presbiteri es reforça la comunió dels participants amb la inscripció de la cita de [Ef 2,19](#), "Ara, doncs, ja no sou estrangers o forasters, sinó ciutadans del poble sant i membres de la família de Déu".